

Biuletyn ZG Polskiego Towarzystwa Astronomicznego

1/2007

20.11.2007

Zgodnie z oczekiwaniami polskich astronomów Zarząd Główny PTA wznawia wydawanie Biuletynu ZG Polskiego Towarzystwa Astronomicznego. Prosimy też o nadsyłanie informacji, które Państwa zdaniem powinny znaleźć się w kolejnych biuletynach.

1. Kto kieruje PTA w kadencji 2007-2009

W dniu 19.09.2007 w Kielcach, w głosowaniu tajnym na Walnym Zebraniu XXXIII Zjazdu Członków PTA wybrano nowe władze na lata 2007 - 2009.

Skład Zarządu Głównego

Prezes: prof. dr hab. Edwin Wnuk
Wiceprezes: dr Krzysztof Ziołkowski
Sekretarz: dr Adam Michalec
Skarbnik: dr hab. Maciej Mikołajewski
Członkowie Zarządu: prof. dr hab. Bożena Czerny
dr Agnieszka Kryszczyńska
dr hab. Ewa Szuszkiewicz

Skład Komisji Rewizyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Michał Tomczak
Członkowie: dr Henryk Brancewicz
prof. dr hab. Jerzy Sikorski

Skład Sądu Koleżeńskiego

Przewodniczący: prof. dr hab. Józef Smak
prof. dr hab. Honorata Korpikiewicz
dr Jerzy Kuczyński
prof. dr hab. Joanna Mikołajewska
prof. dr hab. Konrad Rudnicki

Sekretariat

Magdalena Jędrkiewicz – Gos
tel: (022) 841-00-41 w.146
fax: (022) 841-00-46
e-mail: hania@camk.edu.pl

Księgowość

Urszula Wieczorek
email: uw@camk.edu.pl

Walne Zebranie przyjęło na członka honorowego PTA prof. Józefa Smaka.

2. Informacja o zebraniu Zarządu i podjętych decyzjach

W dniu 6.11.2007 w CAMK-u odbyło się pierwsze robocze zebranie ZG PTA. Poniżej znajdują się informacje o podjętych decyzjach.

Do Jury Nagrody Młodych PTA na lata 2007/2009 zgodzili się kandydować:

prof. Bronisław Rudak - przewodniczący z Torunia
prof. Wojciech Dziembowski z Warszawy
prof. Tadeusz Michałowski z Poznania
prof. Michał Tomczak z Wrocławia
dr hab. Stanisław Zoła z Krakowa

Zarząd Główny PTA zatwierdził powyższy skład Jury jednomyślnie.

Do Jury Medalu im. Włodzimierza Zonna zgodzili się kandydować:

dr Krzysztof Ziołkowski z Warszawy (z urzędu, przewodniczący Jury)
dr Magdalena Sroczyńska-Kożuchowska z Warszawy - PTA
prof. Michał Różyczka z Warszawy - PTA
dr Henryk Brancewicz z Krakowa - PTMA
dr Henryk Chrupała z Chorzowa - PTMA

Zarząd Główny PTA, za wiedzą i zgodą Prezesa PTMA, zatwierdził powyższy skład Jury jednomyślnie.

Do Redakcji Uranii-Postępów Astronomii - ZG PTA zatwierdził zespół w składzie:
prof. Andrzej Woszczyk, CA UMK Toruń, Redaktor Naczelny
dr Marek Gołębiowski, CA UMK Toruń
mgr Karolina Wojtkowska, CA UMK Toruń
dr Krzysztof Rochowicz, CA UMK Toruń
dr Roman Schreiber, CBK PAN Toruń

Do środków elektronicznych, w tym do redagowania ORIONA - ZG PTA zatwierdził następujący skład:

dr Agnieszka Kryszczyńska - jako opiekun z ramienia ZG PTA
dr Piotr Wąż - jako szef grupy i opiekun merytoryczny i techniczny, CA UMK Toruń

Redaktorzy poszczególnych działów:

mgr Tomasz Kundera z Krakowa
mgr Marek Węzgowiec z Krakowa
mgr Karolina Wojtkowska z Torunia
mgr Dorota Kozieł z Krakowa
mgr Andrzej Pleskacz z Torunia
dr Adam Michalec z Krakowa

Delegaci do Komitetu Redakcyjnego "Delty" z ramienia Prezesa PTA:

dr Agnieszka Janiuk z CAMK
prof. Bożena Czerny z CAMK

ZG PTA zatwierdził w/w skład przedstawicieli PTA jednogłośnie.

Ponadto następujący astronomowie zaproszeni, przez Dziekana Wydziału Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego, weszli w skład KR "Delty":

prof. Grzegorz Sitarski
dr Marcin Kiraga z OA UW
dr Adam Michalec z OA UJ

Delegaci do Rady Fundacji Astronomii Polskiej zatwierdzeni jednogłośnie przez ZG PTA:

prof. Edwin Wnuk (z urzędu)
prof. Andrzej Pigulski - sekretarz FAP
prof. Grzegorz Sitarski
prof. Ewa Szuszkiewicz

Nowi członkowie PTA przyjęci do Towarzystwa na Zebraniu ZG PTA w dniu 6 listopada 2007: Piotr Wąż, Gracjan Maciejewski, Paweł Zieliński, Marcin Hajduk, Paweł Kankiewicz, Katarzyna Bajan i Marcin Kolonko.

5. Informacja o roku Astronomia 2009

Z inicjatywy IAU rok 2009 został ogłoszony Międzynarodowym Rokiem Astronomii. Inicjatywę tę poparło już wiele organizacji międzynarodowych, między innymi UNESCO, a w najbliższym czasie sprawa ma być przedstawiona na forum ONZ. Działania związane z Rokiem Astronomii w Polsce koordynuje dr Stanisław Bajtlik, który jest też łącznikiem pomiędzy IAU a Polską (tzw. SPOC – single person of contact). Spis imprez organizowanych w ramach Roku Astronomii będzie ogólnie dostępny na stronach internetowych portalu astronomia2009.pl.

6. Sprawa Wikipedii

PTA podejmuje też inicjatywę uporządkowania, poprawy i rozwinięcia haseł w publicznie dostępnej i powszechnie używanej encyklopedii internetowej, jaką jest Wikipedia. Oczywiście chodzi o zakres astronomii w polskim wydaniu. Będziemy prosili o pomoc członków PTA w redagowaniu haseł w zakresie ich kompetencji, a także już od tej chwili zbieramy uwagi na temat tego, co należy poprawić lub dodać. Prosimy też o ogólne oferty pomocy. Prace z ramienia PTA koordynować będzie Bożena Czerny (bcz@camk.edu.pl).

7. Uchwała zarządu w sprawie ESO

Realizując uchwałę Walnego Zebrania w Kielcach ZG PTA poparł starania Polski o wstąpienie do ESO, które z ramienia Komitetu Astronomii czyni prof. Kazimierz Stępień. Uchwała ZG PTA wystosowana na ręce ministrów Seweryńskiego i Kurzydłowskiego w załączeniu. Sprawa przystąpienia Polski do ESO jest obecnie dyskutowana przez Radę Nauki działającą w ramach Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

U C H W A Ł A

ZARZĄDU GŁÓWNEGO POLSKIEGO TOWARZYSTWA ASTRONOMICZNEGO W SPRAWIE PRZYSTĄPIENIA POLSKI DO ESO

Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Astronomicznego, wykonując Uchwałę Walnego Zebrania Członków Towarzystwa, podjętą na XXXIII Zjeździe w Kielcach, w dniu 19 września 2007, zdecydowanie popiera starania Polskiego Środowiska Astronomicznego w sprawie przystąpienia Polski do Europejskiego Południowego Obserwatorium (ESO) i jednocześnie prosi o nadanie biegu tej sprawie.

Polskie Towarzystwo Astronomiczne jest stowarzyszone z Europejskim Towarzystwem Astronomicznym (EAS), a przystąpienie Polski do ESO, mieć będzie dla naszych astronomów przełomowe znaczenie w dotychczasowej historii polskich badań przestrzeni kosmicznej, na najwyższym światowym poziomie.

ESO jest to Organizacja Europejska, której celem są astronomiczne badania obiektów z południowej półkuli nieba. ESO zostało powołane do życia w 1962 roku, stawiając sobie za główny cel, ułatwienie badań naukowych dla europejskich astronomów i astrofizyków. Obecnie ESO wspierane jest przez następujące kraje członkowskie: Anglię, Belgię, Czechy, Danię, Finlandię, Francję, Hiszpanię, Holandię, Niemcy, Portugalie, Szwecję, Szwajcarię i Włochy. Wiele innych państw, widząc nadzwyczajne osiągnięcia tej organizacji, pragnie przystąpić do ESO.

Główna europejska siedziba personelu ESO znajduje się w Garching opodal Monachium, a bezpośredni operatorzy ESO rezydują w Santiago w Chile. ESO dysponuje trzema obserwatoriami na pustyni Atacama w Chile, a mianowicie:

1. La Silla, 600 km na północ od Santiago de Chile, na wysokości 2400 m npm; gdzie rozmieszczonych jest kilka średniej wielkości teleskopów optycznych.

2. Obserwatorium Paranal na wysokości 2600m npm, na południe od Antofogasty, gdzie usytuowane są: Wielki Teleskop Optyczny (VLT), Interferometr VLT i dwa duże teleskopy do przeglądów nieba, VST i VISTA.

3. Llano de Chajnantor, położone koło San Pedro de Atacama na wysokości aż 5000m npm!, gdzie pracuje najnowszy submilimetryczny teleskop (APEX) i wielka sieć 12 m submilimetrycznych anten (ALMA), która powstała w kooperacji z USA, Chile i krajami Azji wschodniej.

Obecnie trwają w ESO prace nad ekstremalnie dużymi kilkudziesięciometrowymi teleskopami, które będą pracowały w zakresie optycznym i bliskiej podczerwieni (E-ELT).

Polscy Astronomowie wielokrotnie korzystali z instrumentów ESO dzięki przyjacielskim zaproszeniom, w uznaniu zasług i dotychczasowych osiągnięć we wspólnych badaniach w ramach rozmaitych zespołów naukowych. W dalszej perspektywie czasowej, nie można jednak polegać tylko na gościnnych zaproszeniach. Astronomowie ze wszystkich ośrodków naukowych Polski, muszą wreszcie czuć się pełnoprawnymi członkami ESO, po to, by móc znacząco wpływać na podejmowany zakres badań i współdecydować o rozwoju astronomii na najwyższym poziomie.

Wejście Polski w skład ESO otworzy dla kształconych w kraju astronomów, astrofizyków i informatyków nieosiągalny dotąd dostęp do pozycji, etatów, stypendiów i stażów w czołowej placówce naukowej świata, podobnie jak w przypadku fizyków ma to miejsce w CERN – European Organization for Nuclear Research. Najnowsze technologie stosowane w ESO, poprzez dostęp dla polskich techników i inżynierów, mogą bezpośrednio zadecydować o przyszłości naszej gospodarki. Włączenie Polski do ESO jest dziś strategicznym europejskim celem wspólnotowym i szansą cywilizacyjną dla polskiej nauki i techniki.